

Abstrakt

Diplomová práce se zabývala vlivem věkových změn na projev pohlavního dimorfismu lebky jedinců české populace. Navazuje tak na předchozí studii Musilové a kolektivu (2016), která odhalila signifikantní pokles velikostního i tvarového pohlavního dimorfismu se snižujícím se věkem u jedinců francouzské národnosti. Vzhledem k významnému vlivu populační afinity na manifestaci populačně specifických kraniofaciálních znaků je důležité ověřit tento trend na multipopulačních datech. Nesprávná klasifikace pohlaví by dále mohla ovlivňovat zbývající parametry tvořící biologický profil jedince.

Analyzována byla velkoobjemová data hlav české populace získaná počítačovou tomografií, ze kterých byly následně izolovány pouze exokraniální povrchy. Soubor tvořilo 142 jedinců, z čehož 59 jedinců představovaly ženy ve věku od 21 do 85 let. Mužů bylo zastoupeno 83 ve věkovém rozmezí od 21 do 87 let.

Signifikantní pohlavní dimorfismus byl identifikován ve všech věkových kategoriích ve formě i tvaru lebky a byl lokalizován se do oblasti nadočnicových oblouků a glabely, jařmových oblouků, bradavkových výběžků a *protuberantia occipitalis externa*. S rostoucím věkem byl zaznamenán pokles pohlavního dimorfismu vlivem tvarových změn, nikoliv velikostních, v oblasti nadočnicových oblouků, kořene nosu, jařmových oblouků a v týlní oblasti.

V diplomové práci bylo zjištěno, že trend poklesu pohlavního dimorfismu lebek české populace je obdobný jako u populace francouzské a určitá míra variability je s největší pravděpodobností dána vlivem populační afinity. Dále bylo zjištěno, že snižování pohlavního dimorfismu je důsledkem morfologických změn tvaru obličeje žen i mužů. Velikostní rozdíly obličeje se na snižování pohlavního dimorfismu významně nepodílejí.